

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrletno K 16'50.

Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopalniške ulice)

Telefon št. 242.

Še nekaj besed.

(Iz govora državnega poslanca Voglarja.)

Vi vsi veste, kako se je Jugoslovanom pred vojsko v Avstriji godilo; nikjer pravice za take značajne ljudi, ki niso zatajili svoje matere, a vse so dosegli renegati, kar so hoteli. In da bi vlasti Slovence sploh zatrli, so začeli to strašno vojsko, ki jo je nemški kancler Bethman-Hollweg že 7. aprila v nemško-državnem zboru prorokoval kot vojno germanstva proti slovanstvu. To je zgodovinski fakt in tega Nemci ne morejo nikdar utajiti. Tisti umor v Sarajevu je bil kakor nalašč naročen, da bi imeli vzrok za začetek.

V resnici so začeli trojno vojno proti Slovanom; marširali so proti Srbom in Rusom in strašno divjali v njihovem ozemlju. Gnali pa so proti njim po večini slovanske polke, ker smo bili Slovani v Avstriji v večini, gotovo pa v večini v strelskih jarkih, medtem ko so Nemci v zaledju v toplih sobah za obloženimi mizami poleg svojih ljubic sedeli. In padali so Slovani na sovražni fronti in na naši, ta na krivici in nasilnosti zgrajena avstrijska država je tirala brata na brata v boj, Slovan je moral pobijati Slovana. A to Nemcu in Madžaru ni bilo dovolj! Tudi tiste Slovane, ki so ostali doma: starčke, žene in otroke, tudi te so hoteli iztrebiti. In začelo se je preganjanje, kakor jih zgodovina ne pomni: Na stotisoče so

jih zaprli, postrelili, povesili. In s kako slastjo so to delali! Dekleta in žene so te zverine siloma onečaščali, potem pa jim parali trebuhe. V Bosni so iz same nadutosti obkolili celo vas, zgnali ljudi v hiše in vse zažgali. Kdor se je prikazal ven, so ga ustrelili. Zopet drugod so povesili vse prebivalce na drevesa enega poleg drugega, ter se obešali na noge obešencev ter se zibali, drugi pa so vse to fotografirali. Na stotisoče so zaprli po raznih ječah v družbo podgan, ki so jih žive oglodale.

Ali so to ljudje? Ne, bitja, ki so zmožna takih grozovitosti, so zverj. Kaj pravi slovenski pesnik Aškerc o ljudeh, ki ščuvajo brata na brata? „Kdor hujska ti brata nad brata, ta bodi, ta bodi proklet!“ In to prokletstvo tudi Nemcem ni izostalo. Niso zastoj Nemci zaprli naših mej! Nikdo tuji naj bi ne smel videti, kako se Nemcem v resnici godi, kako je tam medsebojno klanje, ropanje in požigi čisto navadno stvar. Pa če bodo tudi tiste, ki so to vojno povzročili, vse poklali, ker klanja so ti Nemci itak že vajeni, ne bo s tem še prokletstva konec, ki so si ga naložili s svojim počenjanjem na glavo. Potem še le pride pravo prokletstvo! Potem pride plačevanje in samo plačevanje in tako plačevanje, ki ga svet še ni videl, odkar stoji. Nemci so napravili milijarde in milijarde vojnega posojila, ki ga ne bo nikdo vrnil. Na stotisoče Nemcev bo prišlo že zaradi vojnega posojila ob celo premoženje. Cele milijarde papirnatega denarja so Nemci natis-

kali, ki ga nikdo ne mara in ki se zanj nič ne dobi. Kateri kmet pa bo dal za te papirje živila, razven če ga našteje veliko svoto?

Pa to še ni konec. Nemci so prizadjali tekem vojne drugim narodom toliko neizmerne škode, da si je niti prav predstavljati ne moremo. Kamorkoli so prišli, tam so uničili vse. Cela mesta so izgorila pod njihovo peto tako, da ne stoji več kamen na kamnu. Tisoče in tisoče cvetočih vasij z vsemi rodovitnimi njivami in vinogradi in gostimi lesovi je izginilo iz zemeljskega površja. In vso to škodo bodo morali Nemci do zadnje pičice povrniti. Kaj že stane ena hiša, če pogori. Kaj še le cela vas in kaj tisoče takih vasij, trgov in mest! Koliko milijonov bodo morali plačati odškodnine vsem tistim rodbinam, ki so jim pomorili očete, brate in sine! To plačevanje bode trajalo najmanj sto let. Ne bo pa mogel Nemec tega vsega z denarjem poplačati, temveč z delom svojih rok in delati bode moral sedaj sam, ker ne bo imel več slovanskih sužnjevev, ki bi delali namesto Nemca, medtem ko bi on v gostilni sedel. Za zmagovalce bodo morali Nemci izdelovati vse mogoče stroje zastoj, kot vojno odškodnino, za zmagovalce bodo morali Nemci zidati ceste, graditi mostove, staviti hiše in orati od granat uničeno zemljo. Vrh tega pa bodo morali plačevati leto za letom velikansko vojno odškodnino v gotovini.

Na drugi strani pa jih bo zasedovalo prokletstvo še na drug način: Sledi jim neiz-

Na postaji.

(Dalje).

»Oprostite, gospod! Katera pot drži v trg?«

»Kar z menoj pojdite gospa in pripeljem Vas notri! Tudi jaz grem dolje.«

»Ali Vam je znan ta kraj?«

»Prav dobro, gospa! — Doma sem tukaj! — Šel sem na postajo prijatelja pričakovat, pa ga ni bilo! Zdaj se vračam osamljen domov.«

»Joj, kako je to dobro! Jaz bi se gotovo izgubila v tem gozdu. Nikdar še nisem hodila tod in danes sem prvič v tem kraju. — Eno prijateljico imam namreč v tem trgu in grem jo obiskat. Menda je nekaj bolna in pa žalostna je, kar so ji moža pokopali, dasi ravno je bil že star ko je ona. — Ako ste domačin, jo morda poznate?«

Gorjanc se piše in tam nekje pri sv. Lenartu stanuje.«

»A, Gorjančeva gospa?! — Poznal sem jo dobro in tudi njenega moža sem poznal. Večkrat sta bila pri nas, ko sem bil še majhen fantič. — Zdaj ne poznam več toliko tukajšnih ljudi, ker se vedno klatim po svetu.«

»Ali niste vedno doma in bivate tukaj?«

»Ne! V daljnem mestu službujem pri davkarji in ravno sinoči sem se pripeljal na

paruren oddih, pojutranjem pa se odpeljem nazaj in Bog ve, kdaj bom zopet tako srečen, da obiščem domačo dolino in očetovo hišo.«

»Cloveško življenje je res težko! — Glejte, mladi ste še in že morate živeti v tujini, med neznanimi in osornimi ljudmi. — Pa kaj hočete? — Kruh je kruh in eden ga reže doma, drugi na tujem. — Dokler je človek sam, se mu vedno toži po domu in po materi, ko pa se enkrat osamosvoji in si dobi pridno žensko, pozabi na vse in postane domač tudi v tujini. Bodele videli, ko si pripeljete enkrat ženko izpred altarja, bo tudi Vas minulo domotožje!«

»Ah, gospa! Tega upanja pa jaz nimam. Nisem človek za to. — Moji tovariši imajo deklet in žensk na izbero, a zame ne mara nobena! Ne znam in ne morem se jim prikupiti, preoduren in neokreten sem pri njih!«

»Nikar ne govorite tako! Tudi Gorjančevka je bila taka, a ona je ženska! — Vi pa ste mož in kaj takega niti govoriti ne bi smeli!«

»Je že tako, gospa! Ne morem si pomagati! Ženske ne bom nikdar dobil in tako bom vedno hrepenel in želel po očetovi hiši in maternem objemu.«

»Kaj pa oče in mati pravita k temu?«

»Smejeta se mi in rada me imata! — Včasih me pa tudi malo podražita z ženitvijo, ker vesta, da me ženske ne marajo.«

»Vi si samo domišljujete to, a v resnici je drugače! Po sebi vem in tudi po drugih, zlasti pa po naši Minki, da ženske ne prezirajo nobenega moškega, posebno pa še če je pošten in značajan fant kot ste Vi.«

»Ali imate Vi tudi hčerko?«

»Ja, imam dve! Pa je ena bolj navihana kot druga! — Minka se je ravno sinoči pripeljala semkaj k Gorjančevki in mislila sem, da me bo pričakovala na postaji, pa jo ni bilo. Bržkone je morala ostati pri bolehnih botri.«

»Skoraj gotovo! Drugače bi Vas gotovo prišla čakati. — No, pa zdaj bodele že tudi brez nje prišli v trg. — Glejte, tamle je že cerkva sv. Lenarta in tik nje stanuje Gorjančeva gospa.«

»Oh, kako sem srečna, da sem Vas dobila na poti! Sama bi nikdar ne prišla iz gozda. — Ali stanujete Vi tudi v bližini cerkvice?«

»O ne! Jaz pa stanujem v bližini farne cerkve, ki pa leži na oni strani trga.«

»Potem pa bi imeli tu po tej poti bliže, ali ne?«

»Imel bi! — No, pa teh par korakov gori ali doli! — Čas imam, zdrave noge tudi in mi dva sva itak takoj na cilju.«

»No, potem pa pojdete lahko z menoj prav k Gorjančevki, bova dobila kaj gorkega čaja in pa še kaj se bomo pogovorili!«

merno sovražstvo po celem svetu hujše, kakor je bilo nekdanj sovražstvo proti Turkom in divjim Hunom.

Saj je obče znano, kaj se je dogodilo visokemu Nemcu zadnji mesec v Gradcu. Tam se je mudila francoska misija in ko se je poslavljaj francoski častnik, mu hoče dati Nemec roko. A Francoz umakne roko z besedami: „Odkar smo videli v Belgiji otroke brez rok, ki so jim jih Nemci iz same surovosti porezali, smo se Francozi zakleli, da ne damo nobenemu Nemcu roke“

Kako pa se obnašamo mi Jugoslovani, ki smo danes zmagovalci, ki smo danes res gospodje na svoji zemlji, kako se obnašamo mi proti Nemcu, ki leži strt na tleh?

Ali jih lovimo in devamo v verige, ali jih opljuvamo po cesti, ali jih tepemo in gonimo med občnim zasmehovanjem v ječe? Ali silimo v njihova stanovanja in ravnamo tam z njihovimi ženami in dekletki, kakor so ravnali Nemci z slovanskimi? Ali vesimo Nemce ob cestah na stotine na drevesa in jih puščamo tam tišeti, da trupla razpadejo?

Ne, vsega tega ne delamo. Mi se Nemca niti s prsti ne dotaknemo, ker si ob nemški gnjilobi nočemo umazati in zastrupiti rok. Zdaj vidi z občudovanjem ves svet, kako neizmerno se razlikuje Slovan od Nemca. In to je naš ponos.

Seveda se Nemci zavedajo tega, kaj jih čaka po sklepu miru in sicer vse: gospoda in hlapca, tovarnarja in delavca, oficirja in uradnika. Po Gradcu in Dunaju se vidi na vsakem oglu, da čepi tam kak oficir in si služi kruh s tem, da snaži mimogredočim čevlje.

Nemci vedo, da je glad in umiranje njihova usoda, če se jim ne posreči, da pridobijo

»Jako rad gospa! Toda ne vem, če bi bilo Gorjančevi gospej po volji? Mogoče je v postelji in bi ne videla rada kakega moškega pri sebi, zlasti pa zdaj v večerni uri ne. — Bolje bo, da jo presenetite brez mojega spremstva. Glejte, tule v prvem nadstropju stanuje!«

»Ako mislite tako, potem se Vam pa najlepše zahvaljujem za družbo in prijazno spremstvo. — Mogoče se še kaj vidimo, predno odpotujete. — Pridite jutri kaj na okrog! — Zdaj pa lahko noč in korajžni bodite ter ne bojte se žensk!«

»Saj se jih ne bojim, gospa!« — se nasmehne Lovro ter se vesel poslovi od nje.

Kdo bi mogel zdaj opisati veselje in srečo, ki jo je občutilo Lovrovo srce, ko se je vračal domov! — Svojo nalogo je dovršil srečno. Gospo je pričakal in jo spremljal. Spoznal jo je in ona je spoznala njega. — Izdal ni ničesar, dasiravno bi jo najraje prosil, naj mu zaupa svojo Minko, katero je spremljal sinoči, kateri je nosil košaro in radi katere je tudi danes prišel na postajo. Rad bi ji vse razodel, rad bi jo prosil oproščenja in že je imel na jeziku, da se izda in pove vse, a premagal se je. — Vesel je bil te svoje zmage in dobre volje je bil pri večerji ter razpoložen je pihnil luč in zasanjal sladke sanje.

Gospa pa se je naslonila k Gorjančevki, ki je res že počivala v postelji, odložila je svoje stvari in pripovedovala o nekem mladem gospodu, katerega je našla na potu in kateri jo je spremljal do praga.

Minka se je vrtela krog mize in pripravljala večerjo ter napeto poslušala, kaj govori mama.

»Meni se je kar dozdevalo, da Minke ne bo na postajo, ker mora biti pri Tebi, ki si slaba in bolna. — No, pa sem dobila prijaznega mladeniča in ta me je pripeljal prav do hiše.«

(Konec prih.)

kjer kake rolovitne zemlje. Zato se trudijo na vse kriplje, da bi pridobili naše Slovence z vsemi mogočimi vabljivimi besedami, da bi se izrekli za Nemško Avstrijo, da bi potem dobili nekaj živeža za svoje izstradane ljudi.

(Dalje prihodnjič.)

Političen pregled.

Jadransko vprašanje. Geneve, 20. aprila. Dne 19. t. m. predpoldne se je vršila o jadranskem vprašanju seja četvorice. Sonnino je zastopal laško stališče. Govoril je v angleškem jeziku. Prisoten je bil tudi Lloyd George, ki se je vrnil iz Londona. Odločitev opoldne še ni bila znana. Domneva se, da bo objavljena še le čez nekaj dni. Istega dne zvečer so se posvetovali o istem vprašanju Wilson, Clemenceau in Lloyd George brez laškega zastopnika. Izgleda, da zmaga Wilsonovo mnenje. Resno kontroverzen je samo statut Reke. — »Temps«, pa, ki je v zadnjem času vedno bolj nasproten našim težnjam in ki rad priobčuje vesti, ki jih lansirajo Lahi, pravi, da bodo Lahii dobili mesto Reko na desnem bregu vode Reke, mi pa Sušak na levem bregu. (Ta rešitev je sicer mogoča, vendar pa med vsemi drugimi kombinacijami najmanj verjetna.)

Lucern, 20. aprila. Deset ameriških izvedencev je Wilsonu predložilo v posebnem elaboratu svoje mnenje o jugoslovansko-laškem sporu. Izvedenci predlagajo, naj se Trst in Gorica priznata Italiji, nasprotno pa naj se Jugoslaviji priznajo istočna Istra, Ruža in Dalmacija. Sedaj gre za to, da se najde kompromis med tem za nas dosegljivim maksimumom in med laškimi zahtevami. Glede Dalmacije to ni težko, borba se vrši naprej za Reko. Wilson se drži mnenja svojih izvedencev, v vprašanju Pule je pa manj trden.

Jadransko vprašanje. Wilson proti Italiji. LDU Pariz, 21. aprila. (Brezlično.) Danes predpoldne so se sestali ministrski predsedniki Lloyd George, Clemenceau, Orlando in ministri zunanjih stvari držav, ki so podpisale londonsko pogodbo od 26. aprila 1915: Balfour, Pichon in Sonnino, da rešijo jadranski problem. Predsednik Wilson se tega sestanka ni udeležil, ker Zedinjene države londonske pogodbe niso podpisale; poslušal je včeraj Orlando in Sonninov ekspozé in le tema povedal svoje mnenje; namen posvetoovanja je bil, doseči poravnavo med italijanskim in ameriškim stališčem. Ker se razpravljanje predpoldne ni moglo končati, se je popoldne nadaljevalo. Svet petorice se je popoldne sešel v ministrstvu za zunanje stvari, da se posvetoje o različnih vprašanjih.

LDU Berlin, 22. aprila. (DunkU.) »Lokalanzeiger« poroča iz Haaga dne 21. aprila: V Parizu je bila v nedeljo seja četvorice, v kateri se je prav živahno razpravljalo o reškem vprašanju, ker Wilsona ni bilo mogoče odvrniti od nje ovrega stališča. Čuje se celo, da se je Wilson čisto jasno izjavil, da ne prizna tajnega dogovora med Francijo, Anglijo in Italijo, ki so ga sklenili v Londonu, ker kot tak nasprotuje 14 točkam in ker je odpade tudi s tem, da so vsi zavezniki pri sklepu premirja se izjavili za njegovih 14 točk. Domenili so se pa kaj, da se velikonočni ponedeljek vrši nova seja, katere se Wilson ne bo udeležil, da s tem omogoči ostalim trem velešilam, da se med sabo sporazumejo.

LDU. Berlin, 22. aprila. (ČTU.) Iz Francozov ob Meni se poroča: Iz ameriškega vira se doznava, da so nastala nesoglasja na eni strani med Clemenceaujem in Wilsonom radi vojne odškodnine in gdanskega vprašanja, na drugi strani pa med Wilsonom, Lloyd Georgem in Clemenceaujem in Orlando radi jadranskega problema. Wilson je zastopnik naziranja, da se morajo različna vprašanja o jadranskem problemu razpravljati vsako posebej, ostali trije pa smatrajo to vprašanje razrešljivo obenem. Ker Wilson s svojim naziranjem ni imel uspeha, se ni hotel več udeležiti diskusije. Prvotno je nameraval rešiti vprašanje ločiti od jadranskega problema. Ostali trije in Pichon ter Sonnino so se radi

tega sami posvetovali o tem vprašanju. Posvetoovanja so imela namen najti srednje pot med ameriškim in italijanskim naziranjem. Te poti pa dosedaj niso našli.

Mirovna konferenca. Geneve, 21. aprila. Mirovna pogodba obsega 1000 členov, od katerih je skoraj polovica že definitivno izgotovljena. 100 členov govori o vojaških zagotovljenih, nad 80 o kotanji Saare itd. itd. Anglija, Francija, Amerika in Italija sklepajo v tej pogodbi definitivno zvezo za obrambo koristi, ki jih prinaša mir. Ta del mirovne pogodbe pa še ni končno sprejet, ker nasprotuje zvezi narodov. Poljaki dobe 125 km širok koridor na morje. Wilson je sprejel irskega delegata in mu povedal, da morajo Irski na odločitev svojega vprašanja počakati na dobo po mirovni konferenci. Laška zbornica se ne bo sestala 23. t. m., ker do takrat jadransko vprašanje še ne bo rešeno. Od včeraj naprej je v Italiji mir. Novi burni dogodki se pričakujejo za 1. maj. — Antanta bo zahtevala od Nemcev, da izrecno izrazijo, da se strinjajo z mirovnimi pogodbami, ki jih bodo morale podpisati Avstrija, Ogrska, Bolgarija in Turčija. To je važno, ker bo v mirovni pogodbi Nemške Avstrije izrecna obveza, da se Avstrija in Nemčija ne združita. — Švica je bila Czerninu dala zagotovilo, da ga bo pustila k sebi čez mejo tudi brez avstrijskega potnega lista. Kakor že znano, se Czerninu to potovanje ni posrečilo.

Dnevne novice.

Prenos kosti Zrinjskega in Frankopana v domovino. Kakor izvemo iz uradnega vira, se odpeljejo kosti hrvaških junakov Zrinjskega in Frankopana v torek dne 29. t. m. iz Maribora. Natančni program o slavnosti, ki se vrši povodoma prevzetja okostij po hrvaški deputaciji, ki pride v ta namen v Maribor, objavimo pravočasno. Že danes pa opozarjamo na to, da je dolžnost nas Slovencev, da skupno z brati Hrvati proslavimo sijajno in dostojno vrnitev dragih preostankov tistih mož v svobodno domovino troimenskega jugoslovanskega naroda, ki so se že pred stoletji borili za osvoboditev vseh Jugoslovanov od habsburškega jarma.

Kam gre naše zlato in srebro? V »Marburger Zeitung« beremo dan za dnevom sledeči oglas: »Gold- und Silbermünzen, sowie jede Art von Gold werden zum jetzigen besten Kurse eingelöst bei der Steiermärkischen Escompte-Bank, Burgplatz.« Ta oglas je navidezno popolnoma nedolžen. Če si ga pa nekoliko natančneje ogledamo, pridemo do popolnoma drugega zaključka. Nemci ne izvažajo iz naših krajev le živil in drugih potrebščin, marveč so si stavili tudi za nalogo, zbrati in nakupiti po naših deželah kolikor mogoče zlata in srebra ter ga izvoziti iz naše države v Nemško Avstrijo. S tem hočejo zboljšati svojo ničvredno valuto. Znano nam je, da je strogo prepovedano izvažati zlato in srebro iz naše države. Zato se le čudimo, da se more tako javno, potom javnih oglasov kupovati zlato in srebro s popolnoma očitnim namenom, da se ga na tihotapsk način izpelje čez mejo. O stvari bomo še govorili.

Pevcem! O priliki prepeljave zemskih ostankov Zrinjskega in Frankopana iz Dunajskega Novega mesta v Zagreb prihodnji torek se bodo na tukajšnjem kolodvoru pele žalostinke. Vabim uljudno vse pevce, da pridejo zanesljivo k vaji, ki se vrši v četrtek zvečer točno ob ½8. uri v čitalničnih prostorih v Narodnem domu. Oskar Dev.

Ljudski shod JDS v Studencih se vrši v soboto, dne 26. aprila v tamošnji šoli. Govorijo govorniki iz Maribora.

Pobrežje. V petek, 25. aprila, se vrši v dvorani pri Balonu ob 7. uri zvečer velik ljudski shod, ki ga priredi tukajšnja krajevna organizacija JDS. Kdor se zanima za razna politična vprašanja, kakor je delavsko in uradniško vprašanje, valuta, vojna posojila, vojni dobički, agrarna reforma itd., naj pride na shod. Govori državni poslanec profesor Voglar.

Krčevina pri Mariboru. JDS priredi tukaj v četrtek, 24. aprila, v Krčevinski šoli ob 7. uri zvečer javen ljudski shod. Državni poslanec prof. Voglar govori o vseh važnih političnih vprašanjih.

Slovenska Bistrica. Krajevna organizacija Jugoslovanske demokratske stranke v Slov. Bistrici priredi v soboto dne 26. aprila t. l. ob pol 8. uri zvečer v Narodnem domu svoj drugi občni zbor, na katerem bo govoril dr. August Reisman o političnem življenju in programu JDS. Po predavanju bodo volitve novega odbora, ki bo obenem sprejemal nove člane. K zborovanju, katerega se bo udeležil kot gost tudi zastopnik iz Ljubljane in Maribora, so vsi Jugoslovani iz okraja iskreno vabljeni. Na Belo nedeljo pa se vrši popoldne ob 2. uri v dvorani Okrajne hranilnice velik ljudski shod. Ker se posebna vabila ne bodo razpisovala, naj smatra vsak zaveden Jugoslovian za svojo častno dolžnost, da za obe prireditvi v svojem krogu pridno agitira, kakor to delajo tudi naši nasprotniki.

Ženski odbor. Ker je v soboto zvečer v Nar. domu predstava »Graničarji«, se vrši na ta dan napovedana seja ženskega odbora za pomoč jugoslovanskim dijakom v Zagrebu že v petek, 25. t. m. ob 7. uri zvečer.

Nemci izganjajo naše delavce. 21. t. m. zjutraj je pripeljalo 25 nemško-avstrijskih orožnikov 12 slovenskih rudarjev iz Seegrabna na Zgornjem Štajerskem in jih izgnali čez demarkacijsko črto pod pretvezo, da so komunisti. Niso jim pustili vzeti s seboj niti najpotrebnejših stvari, tudi niso dovolili, da bi se poslovili od svojih družin, dasiravno sta dva izmed njih celo pristojna v Donavitz. Rudarji izjavljajo, da je pred nekaj tedni izbruhnila stavka zaradi nevdržljivih prehranjevalnih razmer. Ob jubili so jim namreč 3 kg moke in 30 dkg slanina na teden ter pol kg kruha na dan. Le zaradi tega, ker jim niso teh obljub izpolnili, so pričeli stavkati. Dnevno imajo 12 kron. Po svojem vedenju in občem vtisu so izgnanci vse prej nego komunisti. Radi bi sprejeli delo v kakem rudokopu v Jugoslaviji, najraje pa v Velenju. Na Zgornjem Štajerskem je še mnogo tisoč naših rudarjev, ki trpijo pod sedanjo nemško-avstrijsko vlado ravnotako, če ne še bolj, kakor pod proslulo strahovlado stare Avstrije.

Nemške tolpe ropajo po naših krajih. Nemci so pričeli kazati svojo kulturo. Vemo, da so lačni onstran naše meje, vendar jih pa to še ne opravičuje, da ropajo po naših krajih. Pred veliko nočjo so si najbrže hoteli naropati kaj boljšega. Poročajo nam namreč, da so v zadnjem času pričeli nemški roparji v severno-vzhodnih Slov. Goricah vlamjati pri naših kmetih. Pokradli so vse, kar so dobili. Ni bilo noči, da bi ti roparji ne vlomili v to ali ono kmečko hišo ter odnesli večje množine živih Samo v treh obmejnih župnijah so oropali štirinajst kmečkih hiš. Zasedovanja niso imela uspeha. Nemci in nemčurji so hoteli tudi te roparske vrome izrabiti v svoje hujskaške svrhe. Da bi razburili naše ljudi, so hoteli pričeti širiti vesti, da so ti roparji naši jugoslovanski vojaki. Na veliki četrtek je vlomilo pet roparjev v hišo viničarja Maka v občini Selnica ob Muri. Odnesli so 200 kg svinjine, več nego 100 kg masti, drugih živil, mnogo obleke, več sto kron denarja in hranilno knjižico. Roparji so blago srčno odnesli ter ga skrili. Ko so pa prišli po

blago, so jih zasačili orožniki. Na veliko soboto so šentiljski orožniki prijeli poglavarja teh roparjev in več roparjev. Pripeljali so jih v Maribor ter izročili sodišču. Roparji so večinoma brezposelni delavci iz Donavica in Leobna. Za kažipot so imeli nekega Fakitscha, ki je služil v teh naših obmejnih krajih in ki torej dobro pozna razmere v teh krajih. Naropana živila so vozili čez Muro na brodu pri Lihočki vasi v Nemško Avstrijo. Čez ta brod vozijo tudi drugi tihotapci svoje blago v Nemško Avstrijo. Pač daleč so že prišli Nemci, da morajo na ta način »rekvirirati« živila po naših krajih.

Nemci napadajo jugoslovanske vlake. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 22. aprila: Med južnoželezniškima postajama Špilja-Črnišina (Schwartzta), kakih 200 korakov pred poslednje imenovano postajo je bil zadnje dni ambulančni voz poštne vlake ponovno obmetovan s kamenjem. 19. t. m. zvečer je v voz padel 1 velik kamen, 20. t. m. pa jih je padlo 6. Včeraj so neznanči vlak celo obstreljevali. Ker je zaradi tega ogrožena njegova osebna varnost, se poštno osobje brani na tej progi opravljati službo. Motenje varnega železniškega prometa v nevtralnem pasu je eklatantna kršitev mariborskega dogovora. Štajersko obmejno poveljništvo je zaradi tega predsedništvu nemško-štajerske vlade poslalo protest. Da se napravi red, se bo promet na progi Špilje—Radgona začasno ustavil. Ako nemško-štajerska vlada ne poskrbi za popolno varnost prometa, se bo na tej progi železniški promet moral ustaviti trajno. Nikakor se namreč od železničarskega osobja ne more zahtevati, da bi na ljubo Nemcem, ki jih neprestano srče prsti, tvegalo svoje življenje.

Nemško gledališče. Za časa našega suženjstva, ko so gospodarili v Mariboru objestni nemčurji, je končala vsakoletno sezona tukajšnjega nemškega gledališča na Cvetno nedeljo, samo sedaj, ko je Maribor naš, slovenski, puščamo, da se to nemško gledališče šopiri še po Veliki noči in polni po večini s slovenskimi obiskovalci. — Ne razumemo to toleranco naših merodajnih krogov, da to dopuščajo. — Potem se ne smemo čuditi, če napravi Maribor na tujca utis popolnoma nemškega mesta, kjer prosperira nemško gledališče in nemški kinematograf. Kaj ne bi bilo bolj umestno, zapreti to nemčursko podjetje in pozvati semkaj ljubljansko in ev. zagrebško gledališče na gostovanje, če že nočemo, da stoji prazna ta zgradba nemčurskih tujih elementov.

Zopet Italijani in antantni vlaki. V soboto ob 3.45 zjutraj se je antantni živilski vlak št. 826 moral ustaviti za 8 minut na trikotniku zunaj mosta, ker glavna proga na glavnem kolodvoru, na katero vedno zapelje, ni bila prosta. Ko se je pa zdanilo, je bilo najdeno blizu mesta, na katerem je vlak stal 3 vreče pšenice in 2 vreče moke, ki so bile vržene iz vlaka. Našlo se je tudi sledove malega vozička, ki so peljali od tega mesta do glavne ceste na Pobrežje, kjer so se zgubili. Spremljevalci vlaka so bili Italijani.

Mariborska „Sokolska“ župa ima svoj redni občni zbor dne 30. aprila t. l. popoldne ob ½2. uri v Mariboru v Narod. domu z naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. volitve, 3. določitev župnega prispevka, 4. slučajnosti.

Mariborski „Sokol“ pozivlja starejše brate telovadce iz prve, druge in tretje vrste, da pridejo vsi in na vsak način v petek zvečer ob osmi uri k telovadni vaji.

Občine radgonskega, lipniškega in cmureškega okraja prideljene mariborskemu glavarstvu. Občine, ki ležijo južno od demarkacijske črte, ki so bile do sedaj večidel v lipniškem, cmureškem in radgonskem okraju, so se pridelile mariborskemu okr. glavarstvu. Glavarstvo je prevzelo ne samo politično upravo,

ampak tudi skrb za prehrano obmejnih krajev. Nemška štajerska vlada že od decembra ni poslala v to ozemlje nočenih živil. Ljudje so bili popolnoma obupani. Sedaj je vzela Jugoslavija te kraje v svojo oskrbo. 17. t. m. je mariborski okrajni glavar dr. Lajnsič imel v Špilju posvetovanje z zastopniki teh občin. Izvolili so odbore, ki bodo vzeli aprovizacijo v roke. Glavar dr. Lajnsič je nakazal potrebna živila. V vseh teh občinah bodo odstavili nemške in nemčurske župane in nastavili slovenske gerente. Nemške šole v Špilju, v Račah, na Ščavnici in v Rogatcu pri Cmureku bodo spremenili v slovenske šole. Obmejno ljudstvo je s temi ukrepi popolnoma zadovoljno.

Ukradena kovčka. 12. aprila sta dva železniška uslužbenca ukradla v večernem vlaku, ki vozi iz Ljutomera v Maribor, na progi med Špiljami in Mariborom iz službenega voza dva ročna kovčka. Lastnika enega teh kovčkov so dobili, dočim lastnika drugega kovčka ne poznajo dozdej. V tem kovčku je večja množina naglavnih ženskih rut, glavnikov, svinčnikov in par britev. Kovček ima preiskovalni sodnik, pri katerem naj se javi lastnik.

Nepoštena kuharica. Aretirali so Elizo Frass, kuharico pri baronici Hibšič na Elizabetni cesti št. 15, ker je gospodinji ukradla več zlatnine, poneverila denar ter prevzela v nedeljo od pismonoše 100 kron, ne da bi jih izročila gospodinji.

Voziček je hotel ukrasti. Štirinajstletni Ivan Kosar je hotel ukrasti postreščku Francu Kustru dvokolesen voziček. Vendar se mu to ni posrečilo, ker ga je prej prijela policija, ki ga je izročila sodišču.

Zadnje vesti.

Naša koroška fronta.

LDU. Ljubljana, 23. aprila. Ljubljanski dopisni urad poroča dne 23. aprila ob 10. uri popoldne z uradnega vira: Dne 22. t. m. popoldne so Nemci streljali s strojnimi na našo posadko pri Dušah. V zapadnem delu odseka Velikovec so streljali tudi z artiljerijo in metalci min. Naši so odgovarjali.

Skupščina Jugosl. demokratske stranke.

LDU. Ošijek, 22. aprila. Danes popoldne je bila tu skupščina Demokratske stranke, ki jo je otvoril predsednik Gaj. Na skupščini so govorili Milan Pribičević, Glavinić, Ribar, Demetrović in drugi. Po zborovanju se je vršil manifestacijski shod po mestu.

Jadransko vprašanje na konferenci.

LDU. Bern, 22. aprila. Jugoslovanski dopisni urad v Parizu poroča: V svojem predelku „konferenca“ poroča „Journal de Debats“: Razprava o Reki se je nadaljevala v nedeljo in je bila zelo težavna, ker italijanska vlada ne odneha niti za las od svojih zahtev. Jugoslovanski zastopniki so povdarjali, da je prebivalstvo hrvaške in dalmatinske obali čisto jugoslovansko. Orlando je predlagal, da se priklopi Reka Italiji, Sušak in obrežna okolica pa Jugoslaviji. Wilson pa je izrazil željo, naj odnehajo Italijani tudi glede dalmatinske obali, dočim Italijani zahtevajo Zader, Šibenik in več otokov. Zadoljiva rešitev ni mogoča drugače nego s kompromisom.

Wilson in londonski dogovor.

LDU. Bern 22. aprila. Jugoslovanski dopisni urad v Parizu poroča: Kako izjavljajo v francoskih diplomatskih krogih, se Wilson z ozirom na dejstvo, da Amerika ni podpisala londonskega dogovora, ni udeležil razprave v pondeljek, da pa bo moral podpisati konečno pogodbo kot zastopnik Zedinjenih držav na mirovni konferenci.

Od pol 7. do 10. ure zvečer

danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

